

Rehberliğin İlkeleri

Okullarda rehberlik hizmetlerini yürütürken gerek sınıf rehber öğretmenlerinin gerekse okul psikolojik danışmanlarının uyması gereken birtakım ilkeler vardır. Bu ilkeler öğretmenlerin etik kuralları uygulamalarda yol haritalarıdır. Temelini ise Hümanist (İnsancıl) yaklaşımdan almaktadır.

1. Rehberlik hizmetlerinin temelinde öğrenci/birey vardır: Rehberlik hizmetleri bireyin kişisel, sosyal, eğitsel ve mesleki açılardan, her yönüyle bir bütün olarak gelişmesini sağlamak ve böylece bireyin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olmak amacıyla sunulmaktadır. Yapılan bütün rehberlik hizmetlerinin temel amacı, bireyin gelişimidir.
2. Rehberlik hizmetlerinde gönüllülük ön plandadır: Rehberlik hizmetlerinin en önemli ilkelerinden birisi gönüllülüktür. Rehberlik hizmetleri, bireyi tanımak* ve kendisini bireye tanıtmak için gerçekleştirilir ve onun her yönden gelişimi amaçlanmaktadır. Öğrenci bu konuda bir direnç gösterirse, bireyden sağlıklı bilgiler almak zorlaşacaktır. Yani öğrencinin yardım almaya gönüllü olmaması süreci olumsuz etkileyecektir.
3. Rehberlik tüm bireylere açık bir hizmettir: Rehberlik hizmetleri yararlanmak isteyen her bireye sunulur. Rehberliğin özünde hümanist (insancıl) bir anlayış vardır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bu özelliği öğrenci ya da insan ayrımı yapılmasını engeller. Yardım almak isteyen ve kendini gerçekleştirmek isteyen her birey bu hizmetten yararlanabilir.
4. Rehberlikte gizlilik esastır: Bu ilke danışanın psikolojik danışmana karşı güven oluşturmaları için önemlidir. Güvenin oluşması danışanın kendisini rahatsız eden durumu psikolojik danışmana açmasını ve yardım almasını kolaylaştıracaktır.
5. Rehberlik öğrenci ile ilgili kişilerle birlikte yürütülen bir hizmettir: Rehberlik uygulamalarında öğrenci ile ilgili herkes ortak bir anlayış ve işbirliği içinde çalışmalıdır. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin amacına tam olarak ulaşması, işlevini yerine getirebilmesi için hizmetlerin, psikolojik danışmanın öncülüğünde bireyin ilişki içinde olduğu diğer kişilerle birlikte yürütülmesi gerekmektedir.
6. Rehberlikte insana saygı duymak esastır: Rehberlik hizmetleri, din, dil, ırk ayrımı yapmadan, insanın kişiliğine, ihtiyaçlarına saygılı olmayı gerektirir. Birey, sırf insan olduğu için saygıyı hak eden bir varlıktır. Bu ilkenin varlığı rehberlik hizmetlerini sunarken insan ayrımı yapılmasını engellemektedir.

7. Rehberlik eğitimin ayrılmaz ve tamamlayıcı bir parçasıdır: Rehberlik hizmetini eğitimden ayrı bir hizmet olarak düşünmemek gerekir. Eğitim bireyin daha çok öğrenme yaşantısıyla ilgilenmektedir. Bu durumda bireyin, duygusal ve sosyal yönleri ihmal edilebilir. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti ise ihmal edilmiş bu yönleri tamamlayan bir yapıdır.
8. Rehberlik hizmetlerinde bireysel farklılıklar esastır: Farklı okullardaki veya okuldaki bütün sınıfların aynı rehberlik programını uygulaması rehberliğin bu ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Her bireyin kişilik özellikleri, yaşantıları, ihtiyaçları birbirlerinden farklı olduğu için, bu farklılıklar dikkate alınarak uygun rehberlik hizmeti bireylere sunulmalıdır.
9. Rehberlik hizmetleri yaşam boyu devam eder: Rehberlik hizmetleri sadece bireylere okul hayatı sürecince verilen bir hizmet değil, bireylere tüm yaşamı boyunca sunulan bir hizmettir. Öğrencilik dışında da bireylere rehberlik hizmetleri verilebilir, önemli olan bireydir ve bireyler her yaş döneminde farklı gelişimsel problemlerle karşılaşabilirler ve bunların çözümü için de rehberliğe ihtiyaç duyulabilir.
10. Rehberlik hizmetlerinde bireye özerklik kazandırılmalıdır: Rehberlik hizmetlerinde bireyin sorunu, onun adına çözülmez, birey kendi sorununu çözebilecek yeterliliğe, özerkliğe ulaştırılmaya çalışılır. Bu, onun her yönüyle geliştirilmesiyle sağlanabilir.
11. Rehberlik hizmetleri sistemli ve profesyonel bir anlayışla yürütülür: Rehberlik hizmetlerinin yeri, zamanı, kimler tarafından verileceği, yapılacak bir planlamayla, profesyonel bir biçimde belirtilmektedir. Dönem başında yapılacak yıllık rehberlik programı bu ilkenin gerçekleşmesini, rehberlik hizmetlerinin sistemli bir şekilde yapılmasını sağlar.
12. Rehberlikte seçme hakkı bireye aittir: Bu ilkeyle bireyin kendisiyle ilgili konularda seçiminin kendisine ait olduğu ifade edil Psikolojik danışmanın burada yapması gereken, bireye seçim yaparken bireye alternatifler sunmak ve bu alternatiflerin olası sonuçları hakkında bilgiler vermektedir. Birey kendisiyle ilgili son sözü kendisi söylemelidir. Rehberlik bireye tek yol değil birçok yol göstermeli ve bilgilendirmelidir.
13. Öğrencilere rehberlik hizmeti verirken onları her yönüyle tanımak gereklidir: Öğrencilere rehberlik hizmetleri verirken onların sosyal, kültürel, akademik, zihinsel ve psikolojik yönlerinin iyi bilinmesi gerekir. Aksi takdirde onlara verilecek hizmetler amacına doğru bir şekilde ulaşamaz.
14. Rehberlik bir süreçtir: Rehberlik bir anda olup bitmez, belirli basamakları olan ve birbirine dayalı bir dizi etkinlikleri kapsar. Rehberlik yardımlarıyla bir sorunun çözülmesi ya da gelişmenin sağlanması biranda mümkün değildir. Belli bir zamanı gerektirir.